

ADVIES NR. 158 VAN 26 NOVEMBER 2020 VAN HET BUREAU VAN DE RAAD VAN DE GELIJKE KANSEN VOOR MANNEN EN VROUWEN, BETREFFENDE DE GENDERDIMENSIE IN HET REGEERAKKOORD (30-9-2020) EN DE BELEIDSVERKLARINGEN VAN DE FEDERALE MINISTERS.

1. Inleiding

De Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen (hierna "de Raad") heeft tot taak om adviezen uit te brengen over alle aangelegenheden die een impact kunnen hebben op de gelijkheid van mannen en vrouwen. Zijn maatschappelijke representatieve samenstelling en zijn 27 jaar ervaring waarborgen de nodige legitimiteit en deskundigheid om een constructieve bijdrage te leveren aan de overheden.

De Raad heeft al de gelegenheid gehad om de belangrijkste ministers aan te schrijven met bevoegdheden die genderaspecten bevatten of die een expliciet gendergelijkheidsbeleid ontwikkelen. Naast de analyse van het federaal regeerakkoord van 30 september 2020 ¹ behandelt dit advies ook de beleidsverklaringen van de federale ministers (Kamer, 55ste zittingsperiode, DOC 1610/001 tot 024)².

Daarin vinden we meermaals de verklaring dat men zal "rekening houden met de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen en *deze – in de mate van het mogelijke – verminderen*".

2. Gender mainstreaming

Artikel 29 van de Europese Richtlijn 2006/54 (herschikking genaamd) van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep bepaalt: "De lidstaten houden daadwerkelijk rekening met de doelstelling van gelijkheid van mannen en vrouwen bij de opstelling en uitvoering van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, *beleidsmaatregelen en activiteiten* op de in deze richtlijn genoemde gebieden."

"Er komt een actief en transversaal beleid rond diversiteit en gelijke kansen." "De strijd tegen alle vormen van discriminatie zal worden opgevoerd." "Via een ketengerichte aanpak moet de strijd tegen gender gerelateerd geweld op alle vlakken gevoerd worden." De regering lijkt dit principe van *gender mainstreaming* voor ogen te hebben gehad door zich er, op verschillende

¹ http://www.belgium.be/sites/default/files/Regeerakkoord_2020.pdf

²

<https://www.lachambre.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/none&leftmenu=no&language=fr&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=F&legislat=55&dossierID=1610>.

manieren, toe te verbinden om door middel van een gecoördineerde aanpak rekening te houden met de gelijkheid van mannen en vrouwen in de meeste federale bevoegdheidsdomeinen.

Helaas laten de beleidsnota's nog niet zien **hoe** dit concreet in zijn werk zal gaan in het werkgelegenheidsbeleid, het beleid inzake sociale bescherming, inzake volksgezondheid, in de openbare sector, bij justitie, enz.

Zoals voorheen komt er "een Federaal Plan *Gender Mainstreaming*, gebaseerd op de identificatie van de beleidslijnen met een belangrijke genderdimensie door elk regeerlid in zijn of haar beleidsverklaring". Over dit plan zal halfjaarlijks worden gerapporteerd aan de Ministerraad en halverwege en aan het einde van de legislatuur zal verslag worden uitgebracht aan het Parlement. De Raad is verheugd over de impuls die de staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit (hierna de Staatssecretaris voor Gendergelijkheid genoemd) wil geven aan een geïntegreerd beleid en over haar verbintenissen om het plan aan het maatschappelijk middenveld voor te leggen alvorens het naar de Ministerraad gaat.

De Raad zal blijven ingaan op alle vragen van de ministers, het Parlement en van andere adviesraden, teneinde de effectiviteit van de gelijke kansen voor mannen en vrouwen te verbeteren.

3. Preventie van ongelijkheden en discriminaties

In de hoofdstukken 'ondernemerschap' en 'Europese en internationale ambitie' wordt de wil geuit tot 'een correcte toepassing van de regelgevingsimpactanalyses (*spending reviews en zero based budgeting*)'. Internationale verdragen zullen ook aan een impactanalyse worden onderworpen alvorens ze door het Parlement worden geratificeerd.

De Raad heeft herhaaldelijk het belang benadrukt van het uitvoeren van de door de wet van 13 december 2013 verplichte regelgevingsimpactanalyses (RIA's) voor wetsontwerpen en koninklijke besluiten die aan de Ministerraad worden voorgelegd en onderstreept dat de kwaliteit ervan moet beantwoorden aan de oorspronkelijke doelstelling: het vermijden van neveneffecten die schadelijk zijn voor duurzame ontwikkeling, administratieve vereenvoudiging, kmo's, ontwikkelingssamenwerking en gelijke kansen voor mannen en vrouwen. De kwaliteit van de analyses moet worden gecontroleerd door een onafhankelijk orgaan onder het gezag van de Eerste minister, zoals bepaald in de wet.

De minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie belast met Personen met een beperking, Armoedebestrijding en Beliris heeft de reikwijdte van de 'gendertest' uitgebreid tot "*elke hervorming*" en preciseert dat elke maatregel daaraan onderworpen zal worden "*om te vermijden dat beslissingen onverwachtse en/of onrechtstreekse gevolgen hebben die de waargenomen verschillen bestendigen of versterken.*"

Behalve de staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit zullen de andere leden van de regering misschien niet zo proactief zijn. De Raad hoopt dat zij deze

wettelijke verplichting ook zullen respecteren, de kwaliteit ervan zullen waarborgen en dat het Parlement ervoor zal zorgen dat de RIA's op het juiste moment worden aangewend.

4. Combinatie werk en privéleven

In verschillende hoofdstukken van het regeerakkoord en in de ministeriële intenties lijkt deze bekommernis over de "combinatie" van beroepsleven en gezinsverantwoordelijkheden a priori beslissingen te rechtvaardigen op het gebied van werkgelegenheid en arbeid, pensioenen, de gezinsfiscaliteit, de arbeidsomstandigheden van ambtenaren, met inbegrip van het personeel van Defensie, als een leidmotief dat wil zeggen: "wij hebben aan u gedacht". In dit verband herinnert de RGK eraan dat de omzetting in Belgisch recht van Richtlijn 2019/1158/EU van 20 juni 2019 betreffende de balans tussen werk en privéleven dringend wordt (uiterste datum 2 augustus 2022).

5. Sociaal overleg

De regering en de ministers verwijzen in vele passages naar de noodzaak om de sociale partners te raadplegen en hen ten minste te raadplegen over alle maatregelen met betrekking tot de rechten van werknemers, de volksgezondheid, de economie en gelijke kansen. Ze hebben echter niet voorzien om de Raad te raadplegen, zelfs niet over materies die een duidelijke impact hebben op de rechten van vrouwen (prostitutie, anticonceptie, geweld tegen vrouwen, enz.) of die discriminaties tussen vrouwen en mannen veroorzaken (pensioenen, werkloosheid, loonkloof, arbeidsvormen,).

6. Analyse per materie

6.1. Armoedebestrijding

Aangezien steeds meer mensen getroffen worden door armoede, met name de gezondheids-, de economische en sociale crisis als gevolg van de COVID-19, wordt de strijd tegen armoede een prioritaire doelstelling voor deze regering. Het vierde globaal plan vereist acties op het gebied van werkgelegenheid, inkomen, sociale zekerheid, sociale bijstand, gezondheid, huisvesting, onderwijs, die een coördinatie vereisen met de gefedereerde entiteiten, maar ook met de vrijwilligerssector. De Raad pleit logischerwijs voor een intersectorale aanpak van de armoede.

De Raad neemt met tevredenheid nota van de beloftes tot:

- het verhogen van de minimumbedragen van alle bijstandsuitkeringen (leefloon, tegemoetkoming voor personen met een handicap, enz.), omdat deze meer ten goede komen aan vrouwen, en daarbij werkloosheidsvallen vermijden;
- de voortzetting van bestaande administratieve programma's zoals de automatisering van de rechten gesteund door de ministers van Sociale Zaken, Maatschappelijke Integratie, Economie en Werk

Onder de groepen die met armoede te maken krijgen, moet bijzondere aandacht gaan naar de *eenoudergezinnen* (advies n°125 van 9 oktober 2009 van de Raad betreffende de eenoudergezinnen). De regering kondigt aan dat zij de aanbevelingen van het Rekenhof met betrekking tot *DAVO* zo spoedig mogelijk wil uitvoeren. De Raad zal aandacht blijven schenken aan deze verbintenis, in het bijzonder die van de staatssecretaris, die onder meer de door de voormalige echtgenoot aangegane schulden wil laten kwijtschelden. Het MYRIAM-project, dat de OCMW's nu al toelaat om alleenstaande vrouwen met kinderen de gepaste ondersteuning te bieden, zal worden verlengd.

De staatssecretaris voor Gendergelijkheid is van plan om een studie te laten uitvoeren naar de vermogensongelijkheid in België, met als doel '*uitgebreide vaststellingen te kunnen doen en aanbevelingen uit te brengen*', die de Raad zal onderzoeken en opvolgen.

6.2. Pensioenen

Het akkoord kondigt een structurele hervorming van de pensioenstelsels aan, die de minister in september 2021 zal voorstellen, waarbij rekening wordt gehouden met verschillende principes, zoals de inachtneming van de sociale verzekering, het behoud van verworven rechten, de integratie met het werkgelegenheidsbeleid, "*rekening houden met de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen en deze – in de mate van het mogelijke – verminderen*" en de vermindering van de verschillen tussen de stelsels. De Raad stelt vast dat in de tussentijd het accent wordt gelegd op volgende aspecten:

- De verhoging van het *minimumpensioen* voor de volledige loopbanen van werknemers en zelfstandigen zal aan het einde van de legislatuur uitkomen op 1500 euro voor een alleenstaande met een volledige loopbaan (aangepast bedrag voor de onvolledige loopbanen) (kosten geschat op 3 miljard volgens het Federaal Planbureau).
- De verhoging van de *minimale bijstandsuitkeringen* zal zo ook een grotere impact hebben op de vrouwen, die het vaakst slechts een minimaal pensioen ontvangen of onder de IGO vallen.
- Aangezien vrouwen *kortere loopbanen* hebben dan mannen, kondigt de minister 'maatregelen' aan die de Raad graag zou willen kennen. Ze is van plan om te werken rond een *gedeeltelijk pensioen*, landingsbanen en levenslang leren. De Commissie Pensioenhervorming 2020-2040 heeft enkele jaren geleden voorstellen gedaan zonder te overtuigen over de toegevoegde waarde hiervan. De Raad vreesde toen dat de toegangsvoorwaarden te veeleisend zouden zijn voor vrouwen.
- De herinvoering van de *pensioenbonus* voor iedereen om mensen te stimuleren om langer te werken. De Raad is verbaasd dat er niet expliciet wordt aanbevolen om meer uren te werken gedurende de loopbaan. Deeltijdwerkers, waarvan 80% vrouwen zijn, hebben immers een pensioen in verhouding tot hun gewerkte tijd.

Men mag ook niet vergeten dat het mechanisme van de gecomprimeerde uren hen op onaanvaardbare wijze een tweede keer benadeelt.

- Het mechanisme voor de controle van de verblijfsvoorwaarde voor de toekenning van de IGO zal geëvalueerd worden "om de proportionaliteit ervan te waarborgen". De Raad zou graag zien dat uit de evaluatie toont hoeveel vrouwen en mannen met deze controle te maken krijgen, wetende dat twee derde van de IGO-begunstigden vrouwen zijn.
- Anderzijds staat de herwaardering van *zware arbeid* die tijdens de vorige regeerperiode werd besproken om het optrekken van de pensioenleeftijd naar 67 jaar gedeeltelijk te compenseren, en waarover de Raad een advies had uitgebracht (advies n°149 van 13 november 2015 betreffende de genderdimensie en zware arbeid in het kader van de pensioenhervorming (puntensysteem), niet meer op de agenda. De Raad vraagt dat dit dossier op de agenda geplaatst wordt van de aangekondigde structurele hervorming voor 2021.
- De Raad betreurt dat er bij verzekeringstechnische aard van de pensioenen (zoals bij alle socialezekerheidsstelsels) niet wordt ingegaan op de afgeleide rechten van personen die niet of onvoldoende hebben gewerkt om een fatsoenlijk pensioen op te bouwen tijdens het huwelijk (gezinsbedrag) en na het overlijden van een echtgeno(o)t(e) (overleving). De vorige regering had de afschaffing van het gezinsbedrag op de agenda gezet. De Raad heeft in verschillende adviezen een standpunt ingenomen over deze kwestie van sociale rechtvaardigheid en gelijkheid van mannen en vrouwen.
- De Raad is verheugd dat de regering teruggrijpt naar de "voorzichtige" studie over de oplossing van de *splitting* waar hij rond heeft gewerkt na de voorstellen van de Commissie pensioenhervorming 2020-2040 en de studiedag over "De pensioenen en de vrouwen" in november 2017.
- Hij wil ook dat de gedurende de loopbaan verworven rechten in acht worden genomen; daarom dringt hij aan op afschaffing van de diplomabonus, een maatregel die, onder het mom van neutraliteit, meer in het bijzonder de vrouwen treft (zie advies 152).

6.3. Volksgezondheid

De COVID-19-pandemie heeft het volksgezondheidsbeleid in alle landen op de voorgrond geplaatst. Het regeerakkoord erkent onder meer de noodzaak om ziekenhuizen en woonzorgcentra te herfinancieren en gezondheidswerkers te hervaloriseren (grotendeels vrouwen). De Raad steunt dit laatste voornemen door te benadrukken dat de 402 miljoen euro die voor het *Zorgpersoneelfonds* werden uitgetrokken dringend moeten gebruikt worden om banen te scheppen, de arbeidsomstandigheden te verbeteren en verpleegkundigen op te leiden.

Ziektepreventie is een belangrijk aandachtspunt, maar in de voorbeelden van controleonderzoeken wordt niet verwezen naar gynaecologische onderzoeken. Meer in het algemeen lijkt de gezondheid van vrouwen en geobserveerde verschillen in

geneesmiddelengebruik, specifieke ziekten, mentale gezondheid, geen bekommernis te zijn van de minister van Volksgezondheid.

Bij gebrek aan een conclusie over de toegangsvoorwaarden voor abortus zet de regering zich resoluut in voor het '*wegwerken van de drempels voor toegang tot anticonceptie*'. De Raad is van mening dat het hierbij gaat om alle vormen van permanente of noodanticonceptie, met de nodige begrotingsmiddelen. Hij zal de bevoegde ministers een advies voorleggen over zowel vrouwelijke als mannelijke anticonceptie, de rol van de centra voor gezinsplanning, de geleidelijke kosteloosheid en de voorlichting van de bevolking.

6.4. Sociale Zaken

Het Regeerakkoord kondigt het voornemen aan om alle vormen van ouderschapsverlof te herbekijken met het oog op een evenwichtigere verdeling tussen mannen en vrouwen bij de opvang van en de zorg voor de kinderen.

Een concrete maatregel die de regering belooft, is de verlenging van het geboorteverlof tot 20 dagen voor alle categorieën van werknemers (uitzendkrachten, tijdelijke contracten, contracten van bepaalde duur, ...). De Raad herinnert eraan dat artikel 8 van de richtlijn *Work-Life Balance* van 20 juni 2019 (2019/1158) bepaalt dat "het vaderschapsverlof een inkomen garandeert dat minstens gelijkwaardig is aan het inkomen dat de betrokken werknemers zouden ontvangen in geval van een onderbreking van de werkzaamheden van de werknemer om redenen die verband houden met de gezondheidstoestand van de werknemer".

De Raad zou over deze hervormingen moeten worden geraadpleegd en herinnert aan zijn verzoek om een onverwacht effect van de recente hervorming van het adoptieverlof te corrigeren: het moederschapsverlof wordt nu minder goed gecompenseerd na de tweede maand dan dit adoptieverlof. Dit verschil is in strijd met Richtlijn 92/85/EEG inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie. In advies n°84 van 1 oktober 2004 werden nog verdere verbeteringen voorgesteld.

Het *sui generis*-statuut in de kinderopvang zal worden verbeterd met betrekking tot de werkloosheid en het jaarlijks verlof. De Raad wenst net als in 2002 bij deze werkzaamheden worden betrokken (advies n°42 van 9 maart 2001 betreffende het beroeps- en sociaal statuut voor de bij een dienst aangesloten onthaalmoeders.).

Na erkenning door hun mutualiteit kunnen *mantelzorgers* nu al een specifieke verlof- en werkloosheidsuitkering krijgen als ze hun baan opgeven. Na de evaluatie die de minister tegen 31 december 2021 plant, wenst de Raad, die twee adviezen over hun statuut heeft uitgebracht (advies n°137 van 13 december 2013 betreffende de erkenning van de mantelzorger die een persoon met een grote zorgbehoefte bijstaat en advies n° 150 van 13 juli 2016 betreffende de erkenning van de mantelzorger die

een persoon met een grote zorgbehoefte bijstaat), deel te nemen aan de discussie over nieuwe voorstellen met betrekking tot hun sociale rechten.

Het regeerakkoord wil de leef- en werkomstandigheden van *sekswerkers* verbeteren. De minister van Sociale Zaken herinnert er net als de Raad aan dat sekswerkers alle socialezekerheidsrechten van werknemers of zelfstandigen kunnen genieten. Toch verwijst hij vreemd genoeg naar een *sui generis*-statuut. De Raad wenst betrokken te worden bij de denkoefening, die niet beperkt mag blijven tot de toekenning van sociale uitkeringen, maar in geval van een *sui generis*-statuut ook de algemene sociale bescherming van deze werknemers moet omvatten (advies n°74 van 17 oktober 2003 betreffende de voorwaarden voor een professionalisering van de prostitutie).

In het kader van een reflectie over de "uitdagingen van morgen" van de regeling inzake *beroepsziekten* vraagt de minister aan FEDRIS om de genderdimensie in zijn statistische verslagen te objectiveren om mogelijke verschillen tussen mannen en vrouwen te verklaren of te analyseren. De Raad vindt dat hij op de hoogte moet worden gebracht van de analyses van FEDRIS, zodat hij objectieve voorstellen kan doen om zijn advies van 2013 te actualiseren (advies n°134 van 16 april 2013 over de gelijke behandeling van mannen en vrouwen inzake beroepsziekten).

De Raad betreurt het dat de kwestie van eigen en afgeleide rechten eens te meer niet aan bod is gekomen, en dit ondanks unanieme adviezen voor alle sectoren van de sociale zekerheid, zelfs niet het statuut van de samenwonende inzake werkloosheid en ziekteverzekering. De sibyllijnse allusie in het hoofdstuk 'armoedebestrijding en toegang tot rechten' biedt geen hoop op reflectie: "Er zal onderzocht worden of de bestaande sociale en fiscale regelgeving nog aangepast is aan de moderne samenlevingsvormen (nieuwe vormen van cohousing en solidariteit zoals kangoeroewonen) en/of zorgformules en aan de keuzes van eenieder." De minister van Sociale Zaken kondigt aan dat hij wil onderzoeken 'hoe en in welke gevallen de sociale regelgeving kan worden aangepast aan de nieuwe vormen van samenleven' (cohousing, kangoeroewoningen, ...).

6.5. Tewerkstelling en Arbeid

De ambitie om het percentage van de actieve bevolking te verhogen tot 80% tegen 2030 (dus na de huidige legislatuur) is des te risicovoller aangezien de werkloosheidsgraad in 2020 is gestegen in de drie gewesten (met een grotere stijging in Vlaanderen en Wallonië), de activiteitsgraad tussen 2019 en 2020 aanzienlijk is gedaald en de omzet van de bedrijven dit jaar met 11% is gedaald. Het is dan ook niet verwonderlijk dat alle groepen (studenten, tijdelijk werklozen, uitzendkrachten, deeltijdwerkers, etc.) erbij betrokken worden en dat de duur en het einde van de loopbaan 'harmonisch' zullen worden geregeld.

Het evidente uitvloeisel is de verbetering van de arbeidsomstandigheden van het personeel in sleutelsectoren (handel, gezondheid, vervoer, schoonmaak, onderwijs, enz.) en essentiële diensten. De Raad heeft al gewezen op de ernst ervan en het gebrek aan collectieve erkenning (advies n°149 van het bureau van de Raad van 13 november 2015 over het soort zware werkzaamheden in het kader van de pensioenhervorming (puntensysteem)).

Tegelijkertijd kondigt de minister van Economie en Werk wijzigingen aan de loonkloofwet aan. De Raad is van mening dat er al aanvullende maatregelen nodig zijn om de wet van 2012 aan te passen naar aanleiding van het besluit van 6 december 2019 van het Europees Comité voor sociale rechten van de Raad van Europa. Dit comité heeft vastgesteld dat België het Europees Sociaal Handvest schendt door de transparantie van de lonen niet te garanderen. De omzetting van Richtlijn 2019/1152/EU betreffende transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden in de Europese Unie (termijn: 1.8.2022) biedt daartoe de gelegenheid.

De minister herinnert aan de redenen voor deeltijds werk volgens de arbeidskrachtenenquête, maar maakt geen melding van het feit dat het merendeel van de deeltijdwerkers dit onvrijwillig doet (zie de enquête van de Raad op <http://www.raadvandegelijkekansen.be/nl/nieuws>).

Een interprofessioneel kader voor *telewerken*, dat verplicht werd gemaakt tijdens de lockdown, en dat op weg is om een echte manier van werken en management te worden, zal worden vertaald in het plan tegen burn-out/stress op het werk. Een genderanalyse zou de aandacht moeten vestigen op hoe de gezinstaken en -verantwoordelijkheden daadwerkelijk worden opgenomen en eventueel op de evolutie om bijvoorbeeld ongerechtvaardigde eisen van beschikbaarheid of grotere flexibilisering van werktijden te vermijden.

Onder de kortetermijnmaatregelen zouden de geleidelijke verhoging tussen 2021 en 2024 van de *minimumuitkeringen* en van de *forfaitaire werkloosheidsuitkeringen*, ten goede moeten komen aan een groter aantal werkloze vrouwen. Betekent de verwijzing naar het *inkomen van deeltijdwerkers die werkloosheidsuitkeringen cumuleren* dat de regering van plan is om de inkomensgarantie-uitkeringen voor onvrijwillig deeltijds werkenden te verhogen?

De doelstelling om de werkgelegenheidsgraad te verhogen is gericht op zowel private als publieke werkgelegenheid, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen, waaronder mensen met een "diverse achtergrond" en oudere werknemers.

In een hoofdstuk 'De vrouwen en mannen vormen de kern van de bezorgdheden' roept de minister van Defensie op om de interesse van jonge vrouwen en mensen met verschillende achtergronden voor de verdediging van het land 'aan te wakkeren'. Het is de bedoeling om statutairen aan te werven, maar ook gebruik te maken van

startbaanovereenkomsten (500), het humanresourcesmanagement te moderniseren met gevarieerde profielen, de lonen te verbeteren, een evenwicht tussen werk en privéleven te bieden door 'grotere voorspelbaarheid van de periodes van inzetbaarheid voor operatie en training' om te kunnen profiteren van 'periodes van lagere intensiteit doorheen de loopbaan' en evenals opleidingsmodules aan te bieden. De minister van Ambtenarenzaken wil diverse personen en vrouwen aantrekken en 'de overgang naar hogere functies verbeteren' zonder daarvoor specifieke maatregelen voor te stellen.

6.6. Financiën

De regering is van plan om "*de gezinsfiscaliteit te verlichten en beter af te stemmen op de combinatie werk en gezin en de zorg voor inwonende gezinsleden*". Dit houdt in

- het optrekken van de belastingverlaging voor kinderopvang;
- de verhoging van de leeftijdsgrens tot 14 jaar en voor gehandicapten tot 21 jaar;
- de uitbreiding van de belastingvermindering tot zieke kinderen die thuis worden verzorgd;
- een verhoging van de aanvulling op het vrijgestelde deel voor zorgbehoevende (groot)ouders, broers en zussen ten laste ouder dan 65 jaar.

Tot slot betreurt de Raad dat er geen enkele denkoefening, laat staan een maatregel, wordt aangekondigd om te onderzoeken wie baat heeft bij het huwelijksquotiënt, dat ten goede komt aan huishoudens waar een van de leden weinig of geen werk heeft, ondanks het feit dat de vorige minister binnen de belastingadministratie een taskforce heeft opgericht om de impact van het wetboek van de inkomstenbelastingen (1992) te evalueren vanuit een genderperspectief. We weten dat dit voordeel op zijn minst een obstakel is voor de toegang tot en het in stand houden van het beroepsleven. (zie <http://www.raadvandegelijkekansen.be/media/products/525/380/Memorandum2019NL.pdf>)

6.7. De strijd tegen geweld

Een brede mobilisatie tegen het geweld tegen vrouwen heeft de vrouwenorganisaties, de vakbonden, de parlementsleden en de ministers bevoegd voor Gelijke Kansen verenigd, zowel de federale als de gefedereerde.

Om het Verdrag van Istanbul inzake de preventie en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld volledig te kunnen uitvoeren, komen alle vormen van geweld, huiselijk geweld, vrouwenmoord en mensenhandel aan bod in het regeerakkoord.

Zo gelast de minister van Justitie de *diensten voor Slachtofferonthaal* om hierop proactief te reageren op slachtoffers van seksueel geweld.

De minister van Economie en Werk heeft de strijd tegen *mensenhandel en mensensmokkel* op zijn agenda gezet "aangezien uitbuiting voor economische doeleinden vaak verband houdt met sociale fraude en de zwarte economie". Ook de staatssecretaris voor Asiel en Migratie zal *bijzondere aandacht* besteden aan slachtoffers van mensenhandel.

Het is aan de staatssecretaris voor Gendergelijkheid om in 2021 "een ambitieus Nationaal Actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld op te stellen, overeenkomstig de aanbeveling van GREVIO³, en om een conceptueel referentiekader aan te nemen dat door alle overheden wordt gedeeld"(3) en om "samenwerking met de stakeholders en het maatschappelijk middenveld in de brede zin van het woord te versterken om aandacht te besteden aan alle groepen die te maken krijgen met geweld, onder meer oudere vrouwen, vrouwen in de prostitutie, transseksuele, lesbische, biseksuele vrouwen, Romavrouwen..." Daarbij komen nog een monitoringsysteem voor gendergerelateerd geweld, een SMS-noodnummer voor vrouwen met een beperking en 10 nieuwe Zorgcentra na Seksueel Geweld.

De Raad heeft nota genomen van het "federaal actieplan om gendergerelateerd en intrafamiliaal geweld tegen te gaan, naar aanleiding van de tweede golf Covid-19" goedgekeurd op 23 november door de ministerraad⁴ (4). Hij zal toekijken op de concrete uitvoering en doet een oproep tot een intensieve coördinatie met de gefedereerde entiteiten die aanvullende maatregelen hebben goedgekeurd.

Tenslotte, nodigt de Raad België uit om de Conventie n°190 van 25 juni 2019 van de Internationale Arbeidsorganisatie over geweld en intimidatie op het werk te ratificeren. Deze conventie roept op om alle vormen van geweld en intimidatie op het werk, evenals de gevolgen van het huiselijk geweld op het werk, te voorkomen en tegen te gaan

De strijd tegen online en offline seksisme is een andere prioriteit van de staatssecretaris waaraan de Raad een bijdrage zal leveren in overleg met de vrouwenverenigingen.

6.8. Voltooiing en toepassing van de wetgeving

De Raad verwelkomt het voornemen van de staatssecretaris voor Gendergelijkheid om de uitvoeringsbesluiten aan te nemen die nog aan de Genderwet ontbreken.

³ Rapport over België: <https://www.coe.int/nl/web/istanbul-convention/-/grevio-publishes-its-first-baseline-report-on-belgium>

⁴<https://sarahschlitz.be/plan-daction-federal-de-lutte-contre-les-violences-de-genre-et-intrafamiliales-a-la-suite-de-la-2eme-vague-covid-19/> (NL tekst te vinden op deze site)

7. Slotbemerkingen

- De Raad is verheugd dat de regering de sociale partners de rol toekent die hun nooit had mogen worden ontnomen en er bij hen op aandringt om hun "gepaste rol" op te nemen. In deze geest van samenwerking, herhaalt de Raad zijn beschikbaar voor alle kwesties in verband met gelijke behandeling en gelijke kansen voor mannen en vrouwen (loon, arbeidstijd, geboorteverloven, sociaal statuut van specifieke groepen, richtlijn '*Work Life Balance*', enz.) alsook voor de materies die ongelijkheden kunnen veroorzaken of in stand houden (zoals telewerken, einde van de loopbaan, pensioenen, werkloosheid,).
- De versnippering van de bevoegdheden over verschillende machtsniveaus maakt het niet langer mogelijk om bepaalde aangelegenheden (werkgelegenheid, sociale bescherming, gezinsbeleid, opleiding, enz.) uitsluitend op federaal niveau te behandelen. De Raad zal overleg plegen met de Raden van de gefedereerde entiteiten om integrale oplossingen aan te bevelen, zoals hij ook heeft gedaan bij het opstellen van het gezamenlijke memorandum voor de verkiezingen van 2019.
- De Raad herinnert ook nogmaals aan artikel 21 van het koninklijk besluit van 4 april 2003, volgens hetwelk "Het secretariaat van de Raad wordt waargenomen door de personeelsleden van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen die daartoe aangewezen worden". Bovendien verzekert een personeelslid van het Instituut krachtens artikel 21/1 van het Koninklijk Besluit van 19 maart 2003 tot vaststelling van het organieke statuut van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen het secretariaat van de Commissie "Adviesorganen" van de Raad. Helaas heeft het instituut sinds 2016 niet meer aan deze verplichting voldaan, met als gevolg dat de Raad momenteel niet over voldoende opgeleid personeel beschikt voor zijn eigen missies, waarvan sommige een verplichte raadpleging vereisen. Met name de Vaste Commissie Arbeid en de Commissie Adviesorganen dreigen daardoor niet in staat te zijn om hun adviezen binnen de door de wetgeving vastgelegde termijnen te verstrekken.

Alle adviezen, aanbevelingen en memoranda van de Raad zijn te vinden op <http://www.raadvandegelijkekansen.be/nl/adviezen> en <http://www.raadvandegelijkekansen.be/nl/publicaties>